

Position paper rondetafelgesprek burenoverlast, 2 oktober 2019

Toename woonoverlast

Al 18 jaar zet ik mij in op het gebied van de bestrijding van woonoverlast. In 2014 ben ik mijn eigen bureau gestart. Reden hiervoor is dat ik vind dat de aanpak van woonoverlast beter kan en moet. In deze position paper geef ik kort de knelpunten en oplossingsrichtingen weer.

In mijn dagelijkse praktijk zie ik een toename van (complexe) woonoverlast zaken. Hiervoor zijn m.i. een aantal redenen te benoemen;

- Gebrek aan woonvaardigheden; ik zie mensen die uitstromen uit het begeleid wonen, jongeren of mensen met psychische en/of sociale problematiek die te weinig woonvaardigheden hebben;
- Passend toewijzen leidt ertoe dat vooral kwetsbare mensen in 1 buurt, straat worden geplaatst;
- Veranderende werkwijze woningcorporaties; bijv. doorgeschoten digitalisering en minder gericht op welzijn van de huurder;
- Ontbreken van passende hulpverlening; kwetsbare” bewoners hebben niet de juiste begeleiding. De hulpverlening is te vaak op 1 hulpvraag gericht en niet of nauwelijks beschikbaar in avonduren of weekenden;
- Ook is de hulpverlening minder toegankelijk geworden (o.a. lange wachtlijsten, eigen bijdrage, veel hulpverleners bij 1 casus betrokken en een versnipperd zorglandschap;
- Gemeenten en woningcorporaties werken te weinig samen. De gemeenten geven aan dat de aanpak van woonoverlast, waar het gaat om huurders, geheel voor rekening komt van de woningcorporatie. Dit terwijl het bestuursrecht meer bevoegdheden geeft om complexe zaken aan te pakken;
- Omwonenden in overlastsituaties worden in de steek gelaten. Ze krijgen niet of nauwelijks informatie en/of hulp. Veelal worden ze van het kastje naar de muur gestuurd. De gevolgen van woonoverlast voor slachtoffers worden onderschat. Hierdoor zie ik meer mensen die het recht in eigen hand nemen;
- Uitwisselen van informatie tussen corporatie, politie en hulpverlening is door de AVG zeer complex geworden en dreigt door de invoering van de nieuwe politiewet informatiedeling nog complexer te worden;
- Mindere tolerantie in de maatschappij. Bewoners kennen hun burenen niet meer en gaan het gesprek met hun burenen ook niet meer aan.
- Te weinig kennis over woonoverlast. Vooral binnen sociale teams is te weinig (juridische) kennis over de aanpak van woonoverlast. Hierdoor worden zaken niet aangepakt.
- Zorg en veiligheid sluiten niet genoeg op elkaar aan. Het zijn twee verschillende domeinen die los van elkaar functioneren;
- Te weinig passende woningen; sommige mensen zijn gebaat bij een andere vorm van wonen zoals bijv. een prikkelarme woning, een afgelegen woning;

Bureau WoonTalent
Molendijk 17
9601 LH Hoogezand
e-mail: info@bureauwoontalent.nl
tel. 06-48560733

Wat moet er veranderen:

- Allereerst zou er meer aandacht moeten komen bij corporaties voor preventie. Dit kan door bijv. het aanbieden van woonvaardigheden trainingen maar ook door het zorgvuldiger plaatsen van huurders;
- Verruiming rond de regels van passend toewijzen, hierdoor komt er meer diversiteit in een straat en/of wijk;
- Buurtbemiddeling zou 100% dekkend moeten zijn in Nederland;
- Het zorg domein zou veel meer kennis en kunde moeten hebben in de aanpak van woonoverlast;
- Meer oog voor vroegsignalering binnen gemeenten en corporaties. In een vroeg stadium is woonoverlast goed aan te pakken en zijn minder ingrijpende maatregelen nodig;
- Er zou meer onconventioneel gebouwd moeten worden, zo zouden er bijv. time out woningen, prikkelarme woningen, Tiny houses gebouwd moeten worden waar mensen die overlast hebben veroorzaakt of zeer kwetsbaar zijn kunnen wonen;
- Verbeteren van de informatie-uitwisseling tussen politie, gemeente, hulpverlening en woningcorporatie;
- Woningcorporaties hebben de primaire taak om te huisvesten. Echter daarnaast zouden ze ook weer meer moeten inzetten op leefbaarheid in de wijk en het welzijn van de huurders;
- Meer passende hulpverlening. Ook in avonduren en weekenden beschikbaar, snel op en af kunnen schalen van uren;
- Gemeenten en corporaties moeten op het gebied van woonoverlast nauwer met elkaar samenwerken, gezamenlijk beleid wat op elkaar aansluit en elkaar niet tegenwerkt is hierin ook belangrijk;
- Betere en snellere toegang tot hulpverlening door verminderen van de wachtlijsten vooral binnen de GGZ;
- Omwonenden moeten in overlastzaken een sterkere positie krijgen. Ze worden nu vergeten in de aanpak. Het is bijv. noodzakelijk dat zij informatie (mogen) krijgen over de aanpak;
- Betere voorlichting naar omwonenden; het moet mogelijk worden dat de hulpverlening aan omwonenden voorlichting kan geven over een ziektebeeld van een omwonende die overlast veroorzaakt;
- Veiligheid en zorg moet meer op elkaar aansluiten. Hiervoor zijn er natuurlijk de veiligheidshuizen (nu actiecentrum Veiligheid en Zorg) opgericht. In de praktijk blijkt echter dat de aanpak van deze centra als stroperig wordt ervaren. Er wordt ellenlang over casussen gepraat maar er wordt niet doorgepakt. Het blijft bij een overlegcultuur waarin een ieder op zijn eigen eilandje blijft aanmodderen. Er zou sprake moeten zijn van een doorzettingsmacht in complexe casussen;
- Meer kennis over de instrumenten van woonoverlast in het gehele werkveld. Er zijn instrumenten die kunnen worden ingezet om woonoverlast aan te pakken bijv. de gedragsaanwijzing.

Ik ben ervan overtuigd dat een daadkrachtiger aanpak van woonoverlast leidt tot minder woonoverlast. We zijn teveel beland in een overlegcultuur, waarbij we de verantwoordelijkheden van het probleem doorschuiven naar de ander. Het ontbreekt aan regie, samenwerking, kennis en vaardigheden.

Francis Saathof